

Breus

Nou fons de documentació a la Cartoteca de l'ICGC

El geòleg Dr. Jaume Calvet ha dipositat a la Cartoteca de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) un fons de documentació dels projectes de teledetecció i geomorfologia elaborats durant la dècada de 1990 a l'Illa de Livingston (Antàrtida). Aquests treballs es van fer en el marc del Programa Nacional d'Investigació a l'Antàrtida, sota la direcció de l'oceanògrafa Dra. Josefina Castellví, i hi van participar investigadors de la Universitat de Barcelona (UB) i de l'aleshores Institut Cartogràfic de Catalunya (actual ICGC).

Des de la preparació de la primera campanya de camp a l'Illa Livingston (1988-1989) es va constatar la manca de documentació cartogràfica de la zona. Amb l'objectiu d'elaborar un document cartogràfic actualitzat i de més detall, l'equip d'investigadors va proposar a l'Institut de fer una cartografia a partir d'imatges de satèl·lit. El mapa que en va resultar va servir de base per als treballs de camp de geomorfologia i topografia i també per als treballs de gabinet posteriors. El tractament d'imatges d'observació de la Terra utilitzades en la realització del mapa va suposar un avenç en l'estudi de la dinàmica glacial com un dels indicadors climàtics.

L'Illa de Livingston, on hi ha situada la base espanyola, pertany a l'arxipèlag de les Shetland del Sud, a uns 1 000 quilòmetres del continent sud-americà. Amb una extensió total aproximada de 800 km², és la segona en extensió de l'arxipèlag, després de l'Illa Rey Jorge. Només un 9% aproximadament de l'illa no està coberta pel gel.

Aquest full és una publicació gratuïta disponible en català i castellà.

Any 9 - Octubre 2022 - Número 26

Seu de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya
Parc de Montjuïc / E-08038 Barcelona
Telèfon (+34) 93 567 15 00 / Telefax 93 567 15 67
E-mail: icgc@icgc.cat

Centre de Suport Territorial Pirineus
Passatge de Pompeu Fabra, 21 / E-25620 Tremp
Telèfon (+34) 973 65 08 30

www.icgc.cat
twitter.com/ICGCat
facebook.com/ICGCat

© Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Premi a la millor comunicació del X Simposio Nacional de Taludes y Laderas Inestables

L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya va presentar en el X Simposio Nacional sobre Taludes y Laderas Inestables, celebrat els dies 12-16 de setembre a Granada, 8 comunicacions sobre la importància dels inventaris de fenòmens geològics (SIRG) i els resultats dels projectes europeus sobre prevenció dels riscos geològics (Pyrmove i MOMPA) i recerca (GeoRisk).

L'ICGC VA SER PREMIAT PER LA CONFERÈNCIA PRESENTADA SOBRE AVENÇ TECNOLÒGIC

Seguint la iniciativa d'edicions anteriors, es van atorgar premis a les ponències que presentaven un avenç metodològic o tecnològic, essent premiada la ponència *Comunicació de la geoinformació 3D mitjançant visors web i entorns immersius de realitat mixta en problemes de talussos i vessants* preparada per tècnics de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, del Departament d'Enginyeria Civil i Ambiental de la Universi-

tat Politècnica de Catalunya, del Grup d'Investigació Consolidat RISKINAT de la Universitat de Barcelona, tècnics de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya i de BGC Engineering Inc. de Canadà.

Les contribucions presentades se centraven en la captació de dades, els inventaris de moviments del terreny i l'auscultació en els camps de les tècniques de reconeixement, l'anàlisi de la susceptibilitat, i la perillositat i el risc; també inclouen la gestió i la mitigació del risc en infraestructures de transport.

El simposi, organitzat per la Universitat Politècnica de Catalunya, constitueix un fòrum independent, obert i pluridisciplinari, que se celebra cada quatre anys des de 1988. El seu objectiu és fomentar l'intercanvi d'idees entre enginyers, geòlegs de diferents àmbits (universitaris, administracions i empreses) que treballen en el camp dels moviments de vessants.

Durant el congrés es presenten els avenços científics i tècnics que han tingut lloc des de l'edició precedent i es facilita la seva difusió mitjançant la publicació de la memòria.

Tècnic de l'ICGC impartint la ponència.

L'ICGC participa en el nou projecte de creació d'un servei geològic per a Europa

L'ICGC participa activament en el nou projecte impulsat per la Comissió Europea per crear un servei geològic per a Europa.

LA PARTICIPACIÓ DE L'ICGC CONSISTEIX EN LIDERAR DUES LÍNIES D'ACTUACIÓ RELACIONADES AMB L'AVALUACIÓ DEL POTENCIAL DE L'ENERGIA GEOTÈRMICA A CATALUNYA I AMB L'ÚS SOSTENIBLE DELS RECURSOS HÍDRICS SUBTERRANIS

L'any 2019, la Comissió va presentar el full de ruta del Pacte Verd Europeu per assolir una economia climàticament neutra el 2050. En aquest marc s'inscriu el nou projecte GSEU (*A Geological Survey for Europe*), liderat per EuroGeoSurveys, en què l'ICGC participa juntament amb altres 47 serveis geològics d'arreu d'Europa.

El projecte GSEU, cofinançat pel programa marc Horizon Europe per a la recerca i la innovació, vol contribuir a assolir els objectius del Pacte Verd Europeu, difonent el coneixement dels recursos geològics (energia, aigua, matèries primeres) del subsol. Es vol així contribuir a la descarbonització de l'economia, a la protecció del medi i a l'ús sostenible dels recursos.

MITJANÇANT LA PARTICIPACIÓ DE L'ICGC EN EL NOU PROJECTE GSEU, ES POSARÀ AL SERVEI DE LES INSTITUCIONS EUROPEES I DE TOTA LA CIUTADANIA EL CONEIXEMENT GEOLÒGIC DELS RECURSOS DISPONIBLES A CATALUNYA, PER TAL D'IMPULSAR LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA I LLUITAR CONTRA L'EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

En el marc d'aquest projecte, l'ICGC lidera, juntament amb els serveis geològics de l'estat espanyol (IGME-CSIC) i portuguès (LNEG), l'elaboració del nou ATLES paneuropeu digital de capacitats geoenergètiques sostenibles sobre el potencial de l'energia geotèrmica i la capacitat d'emmagatzematge subterrani d'energies renovables a Europa. El nou Atlas s'integrarà dins la Infraestructura Europea de Dades Geològiques i servirà per representar les accions

#GSEU – A Geological Survey for Europe

Co-funded by the European Union

de comunicació i difusió de resultats del paquet de treball de GeoEnergia d'aquest projecte europeu.

L'ICGC donarà així un nou pas endavant en els treballs d'avaluació del potencial dels recursos d'energia geotèrmica en el territori de Catalunya i la seva posada al servei de la descarbonització i la transició energètica, a la vegada que facilitarà la seva difusió a través de la nova plataforma de la Unió Europea.

D'altra banda, l'Institut lidera la preparació d'una base de dades a escala europea sobre xarxes de monitoratge de la qualitat i quantitat de l'aigua subterrània que s'integrarà en un nou servei d'informació per a la gestió intel·ligent de dades hidrogeològiques europeu. El futur servei d'informació seguirà els coneguts com a principis FAIR (dades trobables, accessibles, interoperables i reutilitzables).

A més l'Institut assumeix tasques per avaluar la vulnerabilitat de la zona costanera, especialment exposada als efectes del canvi climàtic, i per validar nous mètodes desenvolupats en el marc del projecte per a la modelització i visualització 3D de recursos geològics.

El projecte GSEU tindrà continuïtat amb les activitats realitzades en el marc dels projectes GeoERA HotLime i GeoERA-MUSE que s'han executat entre el 2018 i el 2021 en els quals també ha participat l'ICGC.

